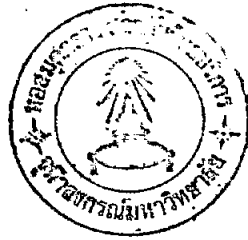

บทที่ 1
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยอมรับที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า รัฐบาลปัจจุบันได้มีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมือง ในการพัฒนาประเทศนั้น การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่เอื้ออำนวยให้การพัฒนาทุกด้านบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ¹ ดังนั้นการศึกษา เช่น บุญชนะ อัครถาวร กล่าววว่า "...การพัฒนาการศึกษาถือเป็นรากฐานของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ"² กอ สวัสดิคพานิช ให้ความเห็นว่า "การพัฒนาการศึกษาจะเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ การพัฒนาการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากำลังคนให้มีความสามารถสำหรับแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม"³ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า รัฐบาลได้มีการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติอยู่เสมอ เพื่อมุ่งส่งเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นการศึกษาเพื่อความอบอุ่นรอดปลอดภัยความมั่นคงและความผาสุกรวมกันในสังคมไทยเป็นประการสำคัญ

¹กระทรวงศึกษาธิการ, "คำนำ" แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, 2520).

²บุญชนะ อัครถาวร, "การพัฒนาประเทศของรัฐบาลในระบบประชาธิปไตย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 4 (พฤษภาคม 2513) : 13.

³กอ สวัสดิคพานิช, "การมัธยมศึกษาในประเทศไทย," ประมวลบทความเกี่ยวกับมัธยมศึกษา (พระนคร : กรมวิสามัญศึกษา, 2513), หน้า 2.

การพลศึกษาในฐานะเป็นองค์หนึ่งของการศึกษาที่สำคัญ ก็เริ่มมีบทบาท นับตั้งแต่แผนการศึกษาชาติ ฉบับพุทธศักราช 2475¹ เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบัน แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520² ได้จัดการพลศึกษาให้อยู่ในหมวด ศิลปะ วัฒนธรรม จริยธรรม พละนามัย สภาพแวดล้อม และกิจกรรมเยาวชน ถือเป็นเครื่องยืนยันใ้ความการพลศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ พร้อมกับการ ศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นอกจากนั้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ 5 ปี พ.ศ. 2525-2529 ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนาการกีฬา โดย มุ่งเน้นจัดการกีฬาเพื่อมวลชนให้ประชาชนได้เล่นกีฬา เพื่อการออกกำลังกายโดย สม่าเสมอ และทั่วถึงกัน หวังผลจากการกีฬาในด้าน การเสริมสร้างสมรรถภาพ ทางกาย จิตใจและสร้างคุณธรรมที่สังคมต้องการ เป็นที่น่าสังเกตว่า ประเทศชาติที่มีกิจกรรมทางดำนกีฬาเป็นไปอย่างกว้างขวางนั้น ประชาชนมีคุณภาพ ดี สถิติการเจ็บป่วยน้อย ประชาชนมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง ปัญหาความ แตกแยกความสามัคคีภายในประเทศในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่น้อย ปัญหาเสพติด และอาชญากรรมมีแนวโน้มลดลง จึงนับไ้ควา การพลศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่ง ในการที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรอันเป็นทรัพยากรที่ล้ำค่าที่สุดของ ชาติใหม่คุณภาพชีวิตที่ดี และส่งผลให้ประเทศชาติประสบผลสำเร็จในการพัฒนาได้ อย่างงดงาม และรวดเร็วยิ่งขึ้น³

¹ ประยูร ศรีประสาธน์, "สาระสำคัญบางประการในแผนการศึกษา แห่งชาติ (อดีต-ปัจจุบัน)," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 11 (เมษายน- พฤษภาคม 2520) : 36-38.

² กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หน้า 17.

³ สำออง พวงบุตร, "การพัฒนาการกีฬา," วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ 8 (ตุลาคม 2525) : 1-4.

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่เมื่อปี พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา เกี่ยวกับการปรับปรุงทางด้านพลศึกษานั้น วิทยุ โสธร ได้เขียนไว้ใน หลักการศึกษาว่า

การจัดด้านพลศึกษาได้รับความสำคัญอย่างมาก คือ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2520 กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาทุกระดับ โดยนักเรียน นิสิต นักศึกษา ต้องเรียนพลศึกษาทุกคน อย่างน้อยจำนวนหนึ่ง ในทุกระดับโรงเรียน หรือสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีสิ่งแวดลอม อุปกรณ์ หรือเครื่องมือและกิจกรรมให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาทุกคนได้พัฒนา กล้ามเนื้อ สุขภาพ อนามัย และใช้เวลาช่วยการพักผ่อนหย่อนใจ ที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ในมีการพัฒนาวัฒนธรรม ศิลปกรรม จรรยา มารยาท ความประพฤติ และความรักในสันติภาพไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง

ในการจัดการศึกษานี้ ผู้บริหารการพลศึกษาทั้งระดับชาติและระดับโรงเรียนจึงควรเป็นผู้ที่มีความรอบรู้อย่างแท้จริงในกิจกรรม เฉพาะสาขาวิชาพลศึกษา เพื่อที่จะบริหารการพลศึกษาให้บรรลุผลตามปรัชญาของการพลศึกษา¹

ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าวิชาพลศึกษาเป็นที่สนใจของนักการศึกษา จึงได้มีผู้นักให้มีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับในทุกระดับการศึกษา เพราะเห็นว่าสุขภาพพลานามัยเป็นปัจจัยสำคัญของการเรียน นักเรียนที่มีสุขภาพดีย่อมมีความคิดอ่าน และมีสมองจดจำได้ดีกว่านักเรียนที่มีสุขภาพเสื่อมโทรมสุขภาพจึงเปรียบเสมือนพื้นฐานอันสำคัญยิ่งสำหรับการศึกษา ปรัชญาเมธีกรีกสองท่านคือ พลาโต และอริสโตเติล (Plato and Aristotle) ได้มีความเห็นสอดคล้องต่อกันว่า "ก่อนที่จะให้การศึกษาคนอื่น ๆ นั้น ควรจะให้เด็กมีสุขภาพดีเสียก่อน"²

¹วิทยุ โสธร, หลักการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภา, 2521), หน้า 336-339.

²พลาโต และอริสโตเติล. อ้างใน ฟอง เกิดแก้ว. ประวัติพลศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2520), หน้า 7-13.

ฮาร์ท และเชย์ (Hart and Shay) ทำการวิจัยพบว่า สมรรถภาพทางกายก็มีความสามารถทางค่านวิชากร มีความสัมพันธ์กัน ถ้าสมรรถภาพทางกายดี ก็จะทำให้การเรียนดีขึ้น¹ ฉะนั้น การจัดวิชาพลศึกษาเข้าไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษาในระดับต่างๆ จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนอกจากจะช่วยพัฒนาร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ มีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ทนคน สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดีแล้ว ยังมีความจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังเรื่องการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาไว้ เพื่อที่จะได้เป็นนิสัยติดตัวไปหลังจากเขาเรียนสำเร็จแล้ว เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพราะการที่รู้จักขำขันไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีอยู่เสมอ ย่อมเป็นประโยชน์ต่อตนเอง หมุ่คณะ สถานที่ทำงาน ตลอดจนประเทศชาติในที่สุด แต่ในปัจจุบันการดำเนินการด้านพลศึกษาในสถานศึกษายังไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเท่าที่ควร ผู้บริหารการศึกษายังให้ความสำคัญน้อย ขาดรูปแบบและวิธีการดำเนินการด้านพลศึกษาในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนและเยาวชนขาดทักษะพื้นฐาน มีความรู้ความเข้าใจในการเล่นกีฬาไม่เพียงพอ โรงเรียนหรือสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดกิจกรรมด้านพลศึกษาให้นักเรียน นักศึกษาได้เล่นอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ การแก้ปัญหาจึงต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน ทั้งทางด้านครูฝึกสอน อุปกรณ์และการบริหารการกีฬา ในสถานศึกษาให้มีการควบคุม แนะนำ นิเทศ และติดตามผลอย่างใกล้ชิด

สถานศึกษาพยาบาล เป็นสถาบันหนึ่งที่ผลิตบุคลากรในสาขาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยโดยตรง เพื่อที่บุคลากรเหล่านั้นนำความรู้ที่ได้รับไปบริการช่วยเหลือ ตลอดจนให้คำแนะนำกับประชาชนอันเป็นทรัพยากรที่ล้ำค่าที่สุดของชาติ ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวให้ดียิ่งขึ้น หากบุคลากรเหล่านั้นมีสุขภาพอนามัยไม่สมบูรณ์ ย่อมทำให้การทำงานทางด้านนี้ขาดประสิทธิภาพและขาดความเชื่อถือตามไปด้วย ดังนั้น การที่สถาบันได้บรรจุวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับไว้ในหลักสูตร จึงนับว่ามีความสำคัญและสัมพันธ์สอดคล้องกับวิชาชีพพยาบาลเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะทำให้แก่นักศึกษานำ

¹ Marcia E. Hart and Claton T. Shay, "Relationship Between Education and Academic Success," The Research Quarterly 35 (October 1964) : 445.

นำความรู้ที่ได้รับทางค่านพลศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองแล้ว ยังสามารถนำความรู้ทางค่านพลศึกษานี้ไปประกอบกับความรู้ทางค่านพยาบาลบริการแก่ประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นอีกด้วย อันเป็นการส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป แต่เนื่องจากสถาบันการศึกษาพยาบาลเหล่านี้มีต้นสังกัดที่แตกต่างกันออกไป แต่ละต้นสังกัด กำหนดหลักสูตรขึ้นใช้เอง ไม่ได้ใช้หลักสูตรอย่างเดียวกัน อันอาจทำให้การจัดและการดำเนินการทางค่านพลศึกษา ไม่สัมพันธ์และสอดคล้องกันและอาจทำให้ประสบปัญหาที่แตกต่างกันออกไปด้วย

การพลศึกษาของชาติจะบรรลุตามเป้าหมายที่ได้บัญญัติไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติมากน้อยเพียงใดนั้น อยู่ที่ระบบการจัดและการบริหารพลศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ว่าได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ผู้บริหารให้การสนับสนุนมากน้อยเพียงใด ด้วยความสนใจใคร่รู้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษา และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร ว่ามีการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาอย่างไร มีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อที่จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาลให้เหมาะสมและมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งหมด 14 สถาบัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่าผู้ตอบแบบสอบถาม คือผู้บริหาร ครูพลศึกษาและนักศึกษา ในสถาบัน การศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร ในคำค่าแม่ที่เชื่อถือได้ และตรงกับความเป็นจริง ทั้งหมด

คำจำกัดความของการวิจัย

สถาบันการศึกษาพยาบาล หมายถึง สถาบันในกรุงเทพมหานคร ที่ทำหน้าที่ สอนให้ความรู้ทางด้านวิชาการทั่ว ๆ ไป และวิชาชีพเกี่ยวกับการพยาบาล ซึ่งผู้สำเร็จ การศึกษาสามารถออกไปประกอบอาชีพเกี่ยวกับการพยาบาลได้

โปรแกรมพลศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล หมายถึง โปรแกรมพลศึกษา ที่ประกอบด้วยโครงการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การสอนพลศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรที่ต้นสังกัดกำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2520 โดยมุ่งให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทักษะ กฎกติกา และความรู้ในกีฬาประเทศ ต่าง ๆ

2. การแข่งขันกีฬาภายใน หมายถึง การจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา ภายในสถาบัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้และทักษะทางการกีฬาที่ ได้เรียนมาแล้วไปใช้ในสภาพการณ์แข่งขันที่แท้จริง เช่น การแข่งขันกีฬาสี กีฬาระหว่าง ห้องเรียน ระหว่างชั้น ระหว่างตึก หรือแบบอื่น ๆ โดยจัดให้มีขึ้นเพื่อประกอบให้วิชา พลศึกษาสมบูรณ์

3. การแข่งขันกีฬาภายนอกและระหว่างสถาบัน หมายถึง กิจกรรมการ แข่งขันกีฬาที่ทางสถาบันส่งเข้าร่วมแข่งขันกับสถาบันอื่น ๆ เช่น กีฬาประเพณี กีฬา ระหว่างสถาบันการศึกษาพยาบาล ตลอดจน กีฬาที่จัดโดยสมาคมหรือสถาบันต่าง ๆ

4. กิจกรรมเพื่อนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษา ได้มีการพักผ่อนหย่อนใจ มีความสนุกสนาน ว่างเว้นในเวลาว่าง เช่น เกมสการละเล่น ต่าง ๆ ชุมนุมหรือชมรมดนตรี ชมรมยูว้าเพื่อประโยชน์

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาพยาบาล ทั้งชาย และหญิง ในปีการศึกษา 2525

ครูพลศึกษา หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่สอนวิชาพลศึกษา ในสถาบันการศึกษา พยาบาล ในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิ และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ทั้งครูพิเศษ และครู ประจำ

ผู้บริหาร หมายถึง อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ หรือ ผู้ที่รักษาการแทนในตำแหน่งดังกล่าว อาจารย์ฝ่ายวิชาการ และ/หรือ ผู้ที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาของสถาบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาที่จัดขึ้น ในสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร
2. ทำให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ในสถาบันการศึกษาพยาบาล
3. ทำให้ทราบความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครูพลศึกษา และ นักศึกษา เกี่ยวกับการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ในสถาบันการศึกษา พยาบาล

4. เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนาในการจัดและการ
ดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในสถาบันการศึกษาพยาบาล ในโอกาสต่อไปให้มีความ
เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย